

(తెలుగు అనువాదము)

సూచనలు: అభ్యర్థి 15 ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయాలి. ఒక్కొక్క విభాగం నుండి 5 ప్రశ్నలు వ్రాయాలి.
ప్రతి ప్రశ్నకు 10 మార్కులు.

భాగము I

1. (ఎ) జీతీయాదాయానికి మానవ అభివృద్ధి సూచిక ప్రత్యమ్నాయమని నీవు భావించువా? మీ జావాబును నిరూపించండి (సమర్థించండి). తెలుపుము
లేదా
(బి) స్వాతంత్ర్యం తర్వాతి కాలంలో భారత దేశంలో ఆదాయం మరియు కార్మికులకు సంబంధించి ప్రధాన రంగాలలో వచ్చిన మార్పులను వివరించండి.
2. (ఎ) పదవ పంచవర్ష ప్రణాళికను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి.
లేదా
(బి) భారత దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణల తర్వాతి కాలంలో ప్రభుత్వ ప్రైవేటు భాగస్వామ్యానికి ఉన్న అవకాశాల్ని వివరించండి.
3. (ఎ) జాతీయ నమూనా పర్వీ సంస్థ (NSSO) ఉద్యోగిత/నిరుద్యోగిత గురించి వాడిన భావనలను వివరించండి.
లేదా
(బి) భారత ప్రభుత్వం అమలు పరిచిన దారిద్ర్య నిర్మూలనా పథకాలను చర్చించండి.
4. (ఎ) భారత బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ గురించి వ్రాయండి
లేదా
(బి) ద్రవ్య నియంత్రణలో రిజర్వ్ బ్యాంక్ (RBI) యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా వివరించండి.
5. (ఎ) భారత దేశంలాంటి సమాఖ్య (ఫెడరల్ కంట్రీ) దేశము ఆర్థిక సంఘం పాత్రను వివరించండి.
లేదా
(బి) భారత దేశంలో 1991 నుండి ప్రవేశపెట్టబడిన పన్నుల సంస్కరణల గురించి తెలుపండి.

భాగము II

6. (ఎ) తెలగాణాలో స్వాతంత్ర్యం నాటికి అమలులో ఉన్న భూస్వామ్య పద్ధతుల గురించి చర్చించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కౌలుదారులకు భూసంస్కరణలు తగినంత రక్షణ కల్పించాయని నీవు భావింతువా? తెలుపుము.

7. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పేదరికం స్థాయిలో వచ్చిన ప్రముఖ మార్పుల్ని పేర్కొనండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆర్థికరంగం ఇంకా వ్యవసాయ ప్రధానమైనదని భావిస్తావా? మీ జవాబును సమర్థించండి.

8. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జనసాంఖ్యిక లక్షణాలను మరియు దానిలో కలిగిన మార్పులను వివరించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం స్త్రీసాధికారల కోసం చేపట్టిన చర్యల గురించి వ్రాయండి.

9. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆర్థికాభివృద్ధిలో ప్రపంచ బ్యాంకు అప్పు యొక్క పాత్రను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క వివిధ రాబడి మార్గాలను వివరించండి.

10. (ఎ) పదకొండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా పబ్లిక్ రంగం తగినన్ని నిధులను పొందుతున్నదని నీవు భావింతువా? తెలుపుము.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పది మరియు పదకొండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వనరుల కేటాయింపుల గురించి విమర్శనాత్మకంగా చర్చించండి.

భాగము III

11. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పారిశ్రామిక రంగ పనితీరును విశ్లేషించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చిన్నతరహా పరిశ్రమల అభివృద్ధికి చేపట్టిన చర్యల గురించి వ్రాయండి. అవి ఆశించిన ఫలితాలను చేకూర్చినాయా? వివరించండి.

12. (ఎ) భారత ప్రభుత్వం మరియు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వాల ధాన్య సేకరణ ధర విధానం గురించి విమర్శనాత్మకంగా వివరించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ ముఖ్య లక్షణాలను వివరించండి.

13. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జిల్లాల మధ్య మరియు ప్రాంతాల మధ్య వ్యత్యాసాలకు గల కారణాలను వివరించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం విద్య మరియు ఆరోగ్యం రంగాల అభివృద్ధికి చేపట్టిన చర్యలను చర్చించండి.

14. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సంస్థాగత మరియు సంస్థేతర పరపతి మిశ్రణం గురించి చర్చించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో గ్రామీణ పరపతి అవసరాలను తీర్చడంలో సూక్ష్మ ఋణ సంస్థల పాత్రను వివరించండి.

15. (ఎ) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అభివృద్ధిలో రవాణా మరియు కమ్యూనికేషన్ల ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

లేదా

(బి) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సమాచార సాంకేత రంగం (IT industry) వృద్ధి గురించి వ్రాయండి.